

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2022

IT-TMIEN SENA IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigh) IL-HIN: 15-il minuta

Il-Karta tal-Għalliema

(din il-karta m'għandha qatt tinghata lill-istudenti)

Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

1. L-għalliema li se jmexxu l-eżami tas-smigh jgħidu lill-istudenti: **"Il-hin għall-eżami tal-kitba għadda. Ser ngħaddu issa għall-eżami tal-fehim mis-smigh. Jekk jogħġbokom sibu paġna 11 tal-karta tal-eżami."**
2. Meta l-għalliema jaraw li l-istudenti kollha sabu l-paġna mitluba, jgħidulhom: **"Għandkom ftit hin biex taraw l-eżercizzji kollha li tridu taħdmu."**
3. Wara 2 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se tisimghu l-ewwel parti tas-silta għall-ewwel darba. Waqt li qed tisimghuha tistghu twiegħbu Taħriġ A u tieħdu xi noti li jistghu jgħinukom. Is-silta ser terġġhu tisimghuha darb'oħra aktar tard."** L-għalliema jaqraw is-silta b'ritmu meqjus.
4. Wara li tinqara s-silta, l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa għandkom ftit hin biex taħdmu Taħriġ A."**
5. Wara 2 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se terġġhu tisimghu l-ewwel parti tas-silta. Waqt li qed tisimghuha tistghu tkomplu twiegħbu l-mistoqsijiet."** L-għalliema jaqraw is-silta b'ritmu meqjus.
6. Kif l-għalliema jtemmu l-qari jgħidu lill-istudenti: **"Issa għandkom ftit hin biex taħdmu l-eżercizzji."**
7. Wara 2 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se tisimghu t-tieni parti tas-silta għall-ewwel darba. Waqt li qed tisimghuha tistghu twiegħbu l-mistoqsijiet ta' Taħriġ B u tieħdu xi noti li jistghu jgħinukom. Is-silta ser terġġhu tisimghuha darb'oħra aktar tard."**
8. Wara li tinqara s-silta, l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa għandkom ftit hin biex taħdmu Taħriġ B."**
9. Wara 2 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se terġġhu tisimghu t-tieni parti tas-silta. Waqt li qed tisimghuha tistghu tkomplu twiegħbu l-mistoqsijiet."** L-għalliema jaqraw is-silta b'ritmu meqjus.
10. Kif l-għalliema jtemmu l-qari tas-silta jagħtu 2 minuti lill-istudenti biex jaħdmu t-taħriġ u kif jgħaddi l-hin jgħidu: **"Issa baqgħalkom ftit hin biex tlestu u tirrevedu l-eżercizzji kollha tal-eżami tal-fehim mis-smigh. Grazzi."**

Logħob Folkloristiku Malti

L-Ewwel Parti

Fost il-logħob folkloristiku Malti hemm: il-passju, il-boċċi, in-noli, it-tigieġa l-għamja u l-ħabel. Ftit minn dan il-logħob għadu jintlagħab sal-lum. Ħafna mit-tfal fl-iskejjel jilagħbu l-passju u ftit mis-subien jilagħbu bil-boċċi. Il-ġugarelli ta' dak iż-żmien kienu l-pupa tad-drapp, il-karozza tal-injam, il-ħabel, iż-żibeg u ħafna aktar.

Il-Passju

Qabel ma kienet tintlagħab il-logħba, xi ħadd kellu jpingi kaxxa u ġo fiha kien ikollha disa' kaxxi żgħar. Il-logħba kienet tikkonsisti li min imissu, iwaddab il-ġebbla l-ewwel mill-wieħed imbagħad ikompli sejjer sad-disgħa u jaqbez il-kaxxi kollha mingħajr ma jirfes il-linja.

Il-Ħabel

Il-ħabel kien wieħed mill-aktar logħob preferuti tal-bniet. Dan kien jintlagħab billi min jaqbez il-ħabel l-iktar darbiet jirbaħ. Hija logħba vera diffiċli iżda meta tara lil xi tifla taqbez il-ħabel taħseb li mhix daqshekk diffiċli.

Iż-Żibeg

Dawn kienu jintlagħbu l-iktar mill-bniet. Il-bniet kienu jagħmlu kullana bihom, ipartuhom, jilagħbu t-toqba bihom, jimmiraw u jwaddbu ż-żibga got-toqba.

It-Tieni Parti

Pizzi Pizzi Kanna

Din il-logħba tintlagħab bejn żewġ itfal jew iktar billi jifthu s-swaba' kollha ta' jdejhom waqt li xi ħadd jgħid it-taqbila u ma' kull sillaba jimxi minn fuq seba' għal iehor ta' kull min ikun qed jilgħab. Min jispiċċa bis-swaba' kollha mdaħħlin 'il ġewwa l-ewwel ikun it-tellief.

Iż-Żunzana ddur iddur

Din il-logħba tintlagħab bejn grupp ta' tfal ta' iktar minn tlieta. Kulħadd ipogġi f'ċirku waqt li titkanta din it-taqbila. Xi ħadd mill-grupp ikun qed jiġri madwar dan iċ-ċirku b'ġebbla żgħira f'idu donnu żunzana. Malli tispiċċa t-taqbila, dak li jkun qed jiġri jipogġi l-ġebbla wara dahar it-tifel li jkun wasal warajh. Dak li jkollu l-ġebbla warajh imbagħad irid iqum jiġri wara ż-żunzana u jipprova jaqbadha.

Brilli

Sett brilli jkun jikkonsisti f'disa' brilli: injamiet ċilindriċi; tmienja l-istess u wieħed ikollu bħal boċċa n-naħa ta' fuq. Jitqiegħdu fl-art f'forma ta' maqrut. Il-logħba ssir b'boċċa kemxejn kbira tal-injam. Il-punti jintrebħu skont xi brilli jaqgħu.

(Siltiet addattati mill-artiklu *Logħob Folkloristiku Malti* mir-rivista Tal-Virtut)

L-Ewwel Parti

Taħriġ A: Immarka Veru jew Falz

(5 marki)

1. Il-logħob folkloristiku Malti m'għadux jintlagħab.
☐ Veru ☐ Falz
2. Il-passju jkollu għaxar kaxxi żgħar.
☐ Veru ☐ Falz
3. Fl-antik il-pupi kienu jkunu tad-drapp u l-karozzi tal-injam.
☐ Veru ☐ Falz
4. Il-ħabel u ż-żibeġ kienu żewġ logħbiet preferuti mill-bniet.
☐ Veru ☐ Falz
5. Il-logħba tal-ħabel hija logħba faċli.
☐ Veru ☐ Falz

It-Tieni Parti

Taħriġ B: Aghżel it-tajba

(5 marki)

6. Il-logħba 'Pizzi Pizzi Kanna' tintlagħab
☐ minn tifel jew tifla waħda
☐ minn żewġ itfal
☐ minn żewġ itfal jew iktar.
7. Waqt il-logħba 'Iż-Żunżana ddur iddur'
☐ kulhadd joqgħod bilqiegħda f'ċirku
☐ kulhadd jinfirx u jistaħba
☐ kulhadd joqgħod bilwieqfa.
8. Il-Brilli kienu
☐ tmien injamiet ċilindriċi kollha differenti
☐ disa' njamiet ċilindriċi b'waħda biss differenti mill-bqija
☐ disa' njamiet ċilindriċi kollha l-istess.

Imla l-vojt bil-kelma li smajt mis-silta:

9. Il-brilli jitqiegħdu fl-art f'forma ta' _____.
10. Il-logħba tal-Brilli ssir b'boċċa kemxejn kbira tal- _____.

TMIEM IL-KARTA